

Hilda Aspin arkisto

Ruuto Erkon kirjeitä Hildalle

2.1. - 31.1. 1888

PLA-N-443_Bb1-26

2/I 88

ANK

Michiel Angelotto

Keiti Hilda Asp.

Tampere.

Finlandia.

Via St. Petersbourg.

Florens 2 tammikuuta 1888.

Hilda kultani!

Malla sain kaksi Aamulehtea ja jo-
ku päivä sitten, - ei uuden vuoden onnentoivo-
tuksesi sain sen jälkeen, Suomalaisen nim.
Ja kuitenkin olen odottanut sinulta joka
posti kirjettä, vaikka turhaan, muistamatta
kenties ett'en itse ole sinulle kirjoittanut
useaan päivään. Kenties en niin odottaisikaan,
mutta näin eräänä yönä unta että olit ko-
vasti sairaana - ja onhan siellä Tampereella
kuumetauti liikkeellä. Ja sitte kuvittelen kai-
kenlaista nykyisellä herkällä hermostollani.
Mutta oletahan sinä terve ja kirjoitat minulle
jään. - Tänään olin Mediceien kappelissa
ja hautakammiossa, jossa on Michelangelon
veistokset ja nautin siellä enemmän kuin mis-
sään muussa suuremmassa taidetöiden
koko Florensissa. Sen vuoksi kerron sinulle nyt
käynnistäni. Mediceien kappeli ja tuo hauta-
kammiot ovat S. Lorenzon kirkkoon kuuluvia si-
vurakennuksia oikeastaan. Hautakammiot on
kokonaan Michelangelon suunnitelmia, vaikka
kesken jäänyt. Pilettiövestä tuliv ensin hä-
määän, kulmikkaampyörään etuhuoneeseen.
Se oli hyvin matala holvaus, jossa holvit ^{olisivat} ~~olivat~~
^{painareet} ~~kuin painareet~~ maahan minut, joll'ei tuskinn

huomattavista ikkunoista tulevan valon hä-
märyys olisi ottanut painolta voimaa ja lat-
tian pehmeät kivet ja perällä oleva alttaripöy-
tä olisi ~~tehnyt~~ ^{vaikuttaneet} koloisempaa tun-
netta. Kuitenkin vaikutti tuntui holvauks arkaan
hermostooni yksinäisen kamottavalta. Menin por-
taita ylös ja tulin ruhtinaskappelin ovelle.
Kun astuin sisään olin korkeassa marmorihuo-
neessa. Se oli kahdeksankolkkinen, suuren salin
kokoinen, ^{sisältä} kaikkineen tummaa, kirjavaa mar-
mor^{ia}, ^{sisältä} johon on runsaasti mosaiikkia
sovitettu; kupooli kohosi vaikuttavan korkealle,
ja siihen täynnä maalauksia. Lama kolko, le-
voton tunne pyrki minut sielläkin ensin valtaa-
maan, korkeat, kylmät seinät tuntuivat ikaen
kuin huutavan minulle että olin heidän sisällänsä.
Mutta kokonaisuuden tumma eljyys saattoi mi-
nut rauhoittumaan ja pian nautin olostani.
Pitkän aikaa makasin kappelin keskellä olevalla
sohvalla, katsellen seinä ja kupoolia, jossa
suuret taulut kuvasivat raamatun kertomuksia.
Vihdoin menin hautakammioon, josta vei-
lyhyt käytävä vastapäätä kappelin ovea. Se
oli pieni, yksinkertainen, valkea, neliskolkkinen
kupoolihuone, peräseinällä alttaripöytä kyntti-
löineen vistineen, sen vastapäisellä marmorinen
madonna kahden pyhän välissä ja sivuseinillä
kahden Medicin kokoruotokuva istuimissa ja ni-
iden kummankin alla sarkofaagi veistoksineen.
Ne ovat Michelangelon veistoksia ja juuri niistä
niin nautin. Itse muotokuvat ensin, vaikka
istuimissa ja täydessä puvussa, ovat paraita
mitä koskaan olen veistettynä nähnyt. Kaksi elä-
vää, karakteristista, kirkastettua ihmistä. Litten

kuviot sarkofaageilla! Michel ovat keskentekoisia,
mutta naiset, yö ja aamu! Työ on se, jonka var-
maan muistat Montiksen pööröksestä, vaikka siitä
saa hiukan väärän käsityksen. Se on erinomainen,
mutta kenties vielä enemmän pidän aamusta, jo-
ka tuskallisella käänteellä herää elämän tuskaa.
Michelangelo on minun miehiäni, hänen suuruus-
tensa kaitaan. Hänen madonnastaankin, yleväs-
tä, voimakkaasta madonnastaan samassa kam-
miossa juidin enemmän kuin monesta Rafaelista,
niin keskentekoinen kuin se orkin. Koko kammio
teki kaikessa yksinkertaisuudessaan minun sen
vaikutuksen että kun tulin sieltä pois ja poikkein
jälleen kappeliin, niin en voinut enää siitä nauttia:
se tuntui tyhjällä ja tehdyllä. — Mutta johan ru-
pesin sinulle romaania kirjoittamaan. Nyt sanon
että sain sinun kirjeesi, jossa joulusta kerrot.
Sen johdosta sanon sille että en ole enää ollut yhtään
alakuloinen, enkä luultavasti enää tulekkaan sillä
matka näyttää tästä lähtien tulevan hyvin vaih-
televaksi ja jo huhtikuussa tulemme luultavasti
kotia. Nyt tiedän myös että olet sairas, ja monta
muuta asiaa lisäksi. Ja mieleni tuli hyväksi.
Keskiönomen sain myös, jossa oli sinun Huutolaisesi.
Se oli niin hyvä kuin minkään siitä kirjasta voi saada,
kenties vähän parempi, parempi ~~valgoin~~ kuin Laka-
karista. Mutta sitäpä on vielä vaikeampi kritiikkiä
saada. Loppupönnöksi olisit tähän ^(arvosteluksi) ~~ehkä~~ vielä
saanut panna lauseen kustantajalle, kirjoituksen
hengessä. Mutta samapa tuo, joll'et pannutkaan.
~~Kuvalehden Tuumaa~~ Muukalaisia sanoja tuppeat
sillekin käyttämään, ne ovat aina tarpeellomia ke-
vyessä kritiikissä. Esim.: positiivista kuvaa, miks'ei
suoranaista t.j.s.? Kuvalehden Tuumaa olla kyllä
ajattelut. Gumneruksen lehdet eivät sillekään
suuria haittaa, mutta Valvoja vielä vähemmän.

Jos vaan itsellemme sopii, niin sen perustamme.
— Eero näyttää ottaneen minun "Karpunjahtini". Sen
johdosta muuten ajattelin että se on ensimmäinen
ja viimeinen pätkä, luultavasti, jonka Elcelesiorin
kirjoitin. Koko albumitapa on väärä, ainakin yh-
distyksille joihin kuuluu täysin kehittyneitä ihmisi-
ä. Nyt he anelemalla saavat kirjoituksia, joihin
yhdistys painaa leimansa ja Edlund omistusoi-
keutensa. Mitä narrinpeliä se on? Edlund voi
vetaä Eeron oikeuteen ja rakottaa tuosta "ryös-
töstä". Ei; meidän aikana on aineellisuus ja aatteel-
lisuus niin yhdistettyjä että tuommoisten asiain
täytyy olla affäärrikannalla. Mutta silloinpa koko
albumijäritys raukeee ja yhdistyksen kirjallinen
toiminta — jos sitä on ja kaivataan — löytää ajan-
mukaisemman uransa. — Mutta rupeaan jo lopetta-
maan, tulee myöhä. Matkastani en tiedä vielä mi-
tään, se vaan on varma että emme kauvan enää
tässä kaupungissa viivy. Luultavasti silttekkin me-
nemme Roomaan ja Napoliin. Kirjoita yhä vaan
tänne. Ja kirjoita askeraan Keski-Suomeen niin
minäkin saan lukea! Onko sinulla uusi Coriolanus?
Jos on niin läheta se joskus minun lukeakseni. Lissala
myös, mutta ainakin edellinen. Ja sano minulla
monet terveiset kotolaisillesi. Ja voi hyvin! Ja
muista omaa sulhoasi
Ruudtia.

PARIGI 1884

ORO

TOGRAFICO

MONTABONE

Fornitore di S.M. Umberto I. e R. Famiglia

PROCESSO AL CARBONE INALTERABILE
INGRANDIMENTI, RITRATTI SU PORCELLANA

FIRENZE

3 Via de' Banchi 3

Via St. Petersbourg.

4/7

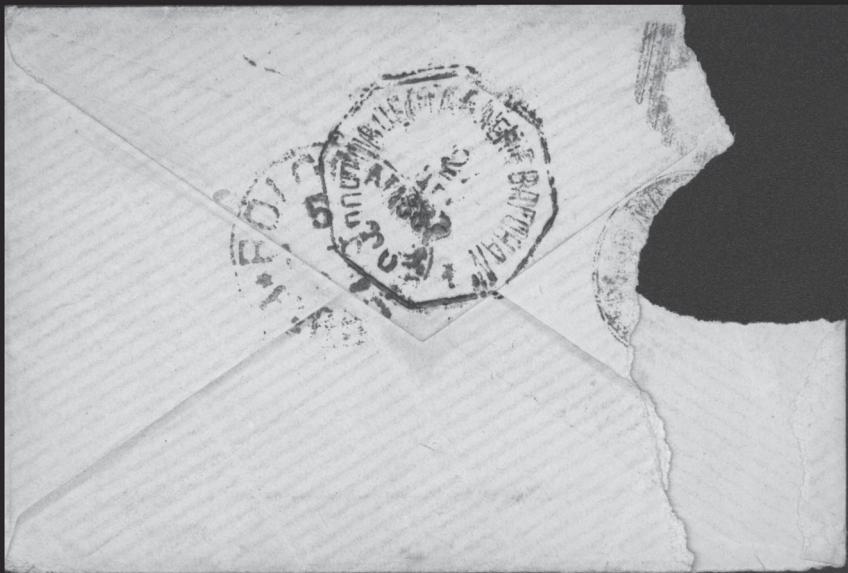
88.

Stenberg on typ - ✓
Hyy

Neiti Hilda Aspi.

Tampere.

Finlandia.

Florens 4 tammikuuta 1888.

Hilda tyttöni!

Tästä saat kuvan, joka ei ole ainakaan
originaalia rumempi. Mitenkä muuten lie
näkönsä. Se on näytekortti, en muuten
lähettäisi pilkullista. Mutta niinpähan
taidan ollakkin merkitty lammas. - Tuokoon
senyt terveisiä minulta! - Tällä kertaa en
sinulle paljoa kirjoita, enkä sitten kirjoita pi-
i-itkään aikaan. Sillä ylikuomenna pitäisi
meidän lähtä Roomaan ja Napoliin päin
ja tulla vasta parin (kolmen?) viikon päästä
takaisin. Ja koko sillä ajalla - kirjoitan kai
minä sinulle ainakin rivin kerrassaan, mutta
sinulla en saa kirjoittaa. Lähettämäni kirjeet
saan vasta tultuani takaisin Florenziin. Mutta
katsokkin että minulla silloin on "lukemista"!
Roomassa tulemme luultavasti asumaan
Keinäsen kanssa ja loput matkamme täällä

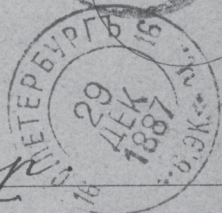
Haaliassa teemme finnekupen F. Klingendahlin
kanssa. Siis suuremmissa seurassa F. K. on
hauskanpukkea mies. — Linn Dagbladista "Hel-
mikankaan" ja Finlandista "Tietäjän" arvostelu,
jotka molemmat ilahuttivat. Lähetäppä Hkengas,
jos se on niin kuin Hblad sanoo niin oikeinkin
siltä nauttii. Finland on ensimmäinen joka on
koettanut käsitellä Tietäjää. Joll'ei käsitys ole
ihan tekijän tarkoittama, niin mitä se tekee.
Kenties se on tulevaisuuden käsitys Bileamista
Tietäjässä? Tahi joll'ei niin on se kuitenkin yksi
käsitys. Arvostelijan syy ei myöskään ole että
arvostelu on ylen kiihittävä. Mielestäni siihenkin
antaa aihetta itse teos, joka minun tietääkseni
on paras ja tärkein mitä meillä jouluksi on
ilmestynyt. — Täällä tippuvat räystäät
vetä ja hyttysel tanssivat auringossa, joka
paistaa jotenkin lämpimästi. Ja minä me-
nen liacosan konditorian ja juon sinun
kunniaksesi kupin kahvia ja kuvittelen
olevani sinun kanssasi Lofströmnissä. Helsingin
kupe näyttää menneen yksin kävelemään —
ensi kerran Florensisissa. Luultavasti erään vaitte-
lyn johdosta joka meillä oli eilen. Me tulemmme

jotenkin hyvin toimeen keskenämme. Storg on, luulen,
tyytyväinen minuun ja minä myös häneen. Ja
väittelynkin aihetta meillä kyllä piisaavan nä-
kyy. - Terveisiä kaikille kotolaisillesi. Ja voi
itse oikein hyvin!

Ruudisi.

UNIONE POSTALE UNIVERSALE
CARTOLINA ITALIANA PER L'ESTERO
CENTESIMI DIECI

87

Al
Neiti Hilda Asp
Pellavatchdas . Tampere
Finlandia.

Via St. Peterobourg

NB. Su questo lato non deve
scriversi che il solo indirizzo.

Florens 5 tammik 87

Sen sijaan että lähden
Roomaan, aiomme olla
sunnuntai-iltana kauniista
Davossa. Adressini siis:
Schwytz. Graubünden.
Davos-Platz. Kaikki hy-
vin muuten. Ilmoita
Lerolle osoitteeni, ole
hyvä. Kirjoitan hänelle
sitten Alpeilta. Henrikin
osoitteesta en myös tiedä.
Terveisiä. Voi hyvin!
R-i.

Via St. Petersburg.

ANK 17

Neiti Hilda Asp.

Ruoholohdenkatu 1.

Helsinki.

Finland.

Davos-Platz 12 lamnikuuta 1888.

Oma tyttöni!

Nyt olen siis Davossa, ollut jo oikeastaan pari kolme päivää, vaikka nyt vasta sinulle kirjoitan. Pitäähän sitä näet vähä laiskan päiviä sinäkin suhteessa viettää. Tästäkään kirjeestä en tiedä oikein minnekkäsen lähetan, Helsinkiinkö vai Tampereelle. - Niin täällä sitä nyt olen peilla, yli 5000 jalkaa korkealla. Davos-Platz on ollut tavallinen Alppikylä, josta nyt on tehty pieni hotellikaupunki. Se on laakson rinteellä, pienen järven rannalla, vuoret ylt' ympärä. Ja talvi täällä on, yöllä hyvä pakkaneen ja päivällä kirkas talvipäivä. Tän' yö näisi olla 10-12° C. Mutta sittekin makaamme fortuskauki ja aurinko paahuttaa niin kuumasti, ett'ei tavallisesti käytetä täällä

1882
palttloota ennen kuin illalla. Ilman-ala
on niin kuiva ja kevyt. Koko Davos-Platz
on oikeastaan keuhkotautisten parannus-
paikka ja vieraita täällä lienee nyt
yli tuhannen, etup. englantilaisia, saksalai-
sia ja hollentilaisia. Teatteri täällä
on (vielä huonompi kuin Nizassa), mu-
sikkia joka päivä j. n. e. Meidän hotelis-
samme lienee noin 60 vierasta, oma bil-
jardihuone, oma kirjasto y. m. Eikä
yleensä huomaa olevansa missään
parannuspaikassa. Ja keventävästi
tuntuu tämä ilma vaikuttavan mieleen.
Taa nähdä kuinka kauvan täällä vii-
vymme. Tähän asti on Stbg ainakin ollut
hyvin ihastunut ("ideaalipaikka") ja jos
sitä kestää, niin pelkään viipyvämmme
täällä kotimatkaan asti. Pelkään, sillä
en tahtois täällä juuri kukaan kau-
vemmin olla, niin hyvää kuin se ruu-
miillisesti tehköönkin. Sillä muuten on täällä
hyödy, paitsi mitä lukemalla saan. Joka
tapauksessa on tämä kuitenkin terveellisen-
pi olopaikka kuin Nizza. — Linnun kirjuri,
jossa puhuit Hannasta ja Kunnaasta, sain
illalla. Olin juuri lukemassa surullista
mutta kuvaavaa Heinrich v. Kleistin elämä-

kertaa, joutunut surumielisiin refleksiomei-
hin, jotka sitten kirjeesi vei toiseen suuntaan,
mutta yhtä surullisessa hengessä. Vielä
tänä aamuna jatkui samaa kiusausta,
kunnes sitä pääsin vähemmälle synnyttä-
mällä sitä näytelmän aatteen. Kyllä kun-
nas osaa rakastaa ja tehdä rakastettunsa
onnelliseksi, onnellisemmaksi kuin minä.
Sillä minulla on sisällinen levottomuuteni,
joka ei ole muuta kuin kirjailijan tulta,
mutta joka polttaa minua rauhattomuus-
teen, yksinäisyyteen, sulkeutumiseen. ^{ja} ~~Minulla~~
siltä rakastan ja tahtoisin tehdä onnel-
iseksi, vaikk' en voi kutsua seuraamaan
itseäni minulle kuin omaan yksinäisyy-
teeni ja kärsimiseeni! Uskon ja tunnus-
tan kuitenkin että tämä alakuloinen
"kärsimiseni" loivottavasti saa iloisenman
muodon, kun pääsen poikamaisesta epä-
varmuudestani toimialaani ja asemaani
oikein sisälle. — Et ollut vielä saanut kolmea
viime kirjettäni Florenzista ja yhtä korttia.
Olet kai ne nyt jo saanut? Tämä ilmanala
täällä tuntuu todella — mitä näin vähästä
voi päättää — tekevän hyvää vanhalle
ruumilleni. Kenties saat täältä hyvin
lihavan äijän keväällä luoksesi. Oletko
ottanut Aamulehdenkin kirjevirran? Se olisi lukea.

Eikös? Mikä kirjoitus se oli Aamulehdessä,
josta puhuit? En ole saanut muuta Aamulehteä
kuin ne kaksi joissa oli kritiikki "Tietäjältä".
Keskisuomistakin näyttää se kadonneen, jossa
oli kirjoitus "Naisen oikeus". Eikö ole ollut uusia
arvosteluja Henvikin näytelmästä? Olisi hauska
nähdä käsittääkö kukaan mitä puuttuu.

Oletko sinä kirjoittanut? Sinä paraiten teannot
vial ja avut jos vaan saat ulos. Se ei ole
aina ihan helppoa. - Nyt puhun Valströmistä.
Hän on yhä Kizassa, jossa viipyy yli Karneva-
alin. Titten viettelee (sain juuri kirjeen enkä
ole vielä ehtinyt näyttää Stborgille) meitä kans.
saan matkalle Algeriin, Spaniaan, Pariisin
kautta Lontoon ja kotia. Kyllä se matka
kupe Stborgia tulee viettelemään, mutta pel-
kään että kukkaro ~~vial~~ painaa enemmän,
nyt lopetan. Sano terveisiä - niin kelle, sillä
panen tämän Helsinkiin. Kustaalle ainakin.
Joko Kunnas on tehty valkoiseksi? Voi hyvin
ja muista omaa sulhoasi Ruedia.

Via St. Petersburg.

Neiti Hilda Asp.

1. Lapinlahdenkatu 1. Helsinki,

14/1 88

ANK²¹_L

Finland.

1/11/16

1/11/16

3

1/11/16

Davos-Platz 14. I. 88.

Hilda rakas!

Kirjoitanpahan sinulle, lohdutuksekseni, kun olen ikävissäni, kovin ikävissäni. En tiedä mitenkä ihminen on niin tuhma että lähtee pitkälle matkalle, jolla tietää saavansa vaan ikävää ja jolla jo edellämpäin olisi voinut arvata palaavansa yhtä tyhjänä. Minkä vuoksi emme olisi voineet pitää häitämme jo esim. viime keväänä? Yhtä tyhjiä ja paikattona olemme tänä keväänä. Silloin olisi säästynyt monta huolta ja muretta ja olisimme voittaneet kokonaisen vuoden. Eikös olisi niin ollut? Tahdotaisin nyt niin olla sinun luonasi ja sinun kanssasi. Mutta nyt! Ei muuta kuin ruveta "parannusvieraksi" ja koettaa lihottaa itseään. No, onhan sekin työ ja tehtävä minun laiselleni heikolle, eikä mikään helppo, kun samalla saa torjua ikävää luotaan. - Emme me Algieriin tai muualle sinne mene, elä sitä vaan luule, kunhan nyt menemme Müncheniin ja ylös päin, Pariisikin vielä voi olla mahdollista, vaikka epäiltävää. Kotimatalla tietysti. Kunpa nyt jo olisin siellä asti! - Jos oikein ajattelee niin voinet täällä olonkin sentään lukea

hyödyn puolelle, - Terveysten vuoksi.
Sillä kun nyt täällä küpeilen vuoria ja
imen aurinkoa ja raitista ilmaa ja juon
tuoresta hyvää maitoa, niin pitäisi vih-
doinkin minun terveysteni lopullisesti va-
kaantua. Ja silloin voin paljoo suu-
remmalla ilolla aloittaa sinun kanssasi
taas siellä kotona. - Täällä on ollut
kaiken aikaa kunnit ilmat: yöllä kylmä
(viime yönä 20°C) ja päivällä kirkas
auringonpaiste. Mihinkeään työhön en
ole täällä vielä ryhtynyt. Nyt menen
päivällisen jälkeen ilmoittamaan itseni
eräälle geneveläiselle neidille, joka
antaa ranskan tuntia. Muuten olisi
tässä hyvä tilaisuus tutustua Saksen
kirjailijoihin. Pienessä kirjastohuoneessa
(jossa sinun kirjeesi aina trykätään) on
sitä varten sekä kirjallisuushistorioita että
kootuita teoksia runsaasti. Itse huonekkin
on minusta mieluisin koko hotellissa; olin
siinä luultavasti kaiken aikani jos olisin
omassa vallassani. Mutta kävelemaanhan
sitä täytyy, - epäilemättä hyvin terveel-
listä minulle. - Ja koska juuri soi ruoka-
kellokin niin lopetan, illemmällä jatkaakseni.
— Kävin jo hankkimassa itselleni Rans-
kan opettajan. Neidistä en sitä saanut,
vaan hänen äidistään, joka taisikin olla
parempi, sillä hän lienee tottuneempi
opettamaan. - Olen odotellut sinulta uutta
kirjetta Florensin kautta, mutta eipä ole
kuulunut. Kenties en saakaan ennen

kun kirjoitat suoraan Davoseen. Sitä syys-
tämä elämä täällä ei ole hyvä ainakaan,
että täällä oppii elämään ikään^{kuin} ulkopuolella
muuta maailmaa, kun ei ole juuri missään
tekemisissä ympäristön kanssa. Enin tutuksi
olemme tulleet erään venäläissaksalaisen
polyteknikerin^{erään} ja 30 vanhan juutalaisen
kanssa, molemmat hyvänlaatuisia väkeä.
Yhtään Valstromia ei täällä saksalaisten
keskuudessa kuitenkaan näy. Tänään
pöydässä kuuntelin kuinka ~~marssani~~
eräs neiti (ihmisistä olisi paljon enemmän
huvia, joll'ei aina heti näkisi niiden läpi)
eräs ~~ei~~ tyhmä neiti puhui kirjailijoista
ja etenkin Shakespearesta erään herran
kanssa. Kyllä ne saksalaiset osaavat
ihailta Shakespearea. Täällä vaan kirjaili-
joita jotka ovat eläneet vaan ihmisten ihail-
tavaksi kuollakseen! - $\frac{15}{1}$. Tänä aamuna
sain taas kirjeenkin sinulle, ja se oli hyvin
hyvä, sillä näen siitä että olet iloisella ja
reippaalla mielellä. Minäkin rupean yhä
paremmin täällä viihtymään. Olen päät-
tänyt tehdä itsestäni täällä oikein Terveen
ja vahvan miehen. Kävin lääkärissä ja
hänen neuvojensa mukaan syön ja juon
kuin härkä ja Storg kyllä pilaa hoidon
kävelyistä. Ja rahaa olen tuhlaannut
kanssa niin että ei suuria enää ole jäljellä
- häpeä sanoa. Kaikki viittaa siis suu-
reen lihavuuteen ja vahvaan terveyteen
päin. - Lähetin sinulle Florenzista vishi-
siteessä Löfflerin maantieteen ja käännöksen
alun. Oletko ne saanut? - Kyllä sinun

tullee olla puolueeton valtiopäiväkirjeissäsi.
Tietysti etupäässä on seurattava talonpo-
ikaissäätöä ja siis myös lastenia, mutta
se ei estä sinua katsomasta asioita omal-
ta kannaltasi. Etupäässä on tehtäväsi
kuitenkin vaan pääpiirteellistä kertomusta.
Luulen että saat toimeen hyvin hyviä
kirjeitä. - Ennen valtiopäiväin loppua
ehdin joka tapauksessa Helsinkiin. Voim
sis vielä jutella ukkojen kanssa, varsin-
kin Häklin kanssa aion neuvotella,
kustannus-yhdistyksestä, kuvalehdestä
j. n. e. Eiko Luomeltaressa ole ollut
mitään merkillistä? Dagbladet tulee
tänne Stenbergille, joku Finland on
myös tullut, ei mitään. - Nyt voi hyvin
taas! Odotan täällä oikeastaan vaan
iloista palauttani sinun luoksesi.
Voi hyvin! Oma
Ruudisi.

Viime kirjeeni lähelin, luulen ma,
erohdyksestä Ruoholahdenkadulle!

Tiedäthän osoitteeni: Schweiz. Davos-Platz.
Hôtel Ströla.

Davos-Platz 20 tammik. 87.

Hilda tyttöm!

Eilen, lais toissa päivänäkö se
jo oli, sain ensimmäisen suoraan Tän-
ne lähetetyn kirjeesi. Nyt olet siis jo
Helsingissä valtiopäivämieskokelaana.
Koeta nyt tunkeutua kaikkiin asioihin, jo-
ta siellä käsitellään, niin että olet
niissä oikein "sisällä", niin olet saanut
jo ihan valtiopäivämiehen kokemuksen.
Ainahan siitä jotain oppii. —
Minulla ei ole elämästä täällä mitään
kerrottavaa, se menee yhtä yksitoi-
koisesta päivästä päivään. Takäläinen
ilma on tahtonut rasittaa, niin kuin
aina alkavaista, mutta humööri on ollut
hyvä. Ranskan tuntia olen ottanut jo
kaksi ja Edvard v. Hartmania olen luke-
nut, — siinä kaikki. On minulla sentään
vähän intresantimpiaakin kerrottavana,
vaikk'et kuolemaksikaan osaisi arvata
mitä. Asia on se että tulen yhä enemmän
siihen uskoon, ett'en jatkakkaan matkaani

loppuun asti monsieur Stenbergin kanssa,
vaan että eroomme Davos-am-Platzissa
ja menemme kumpikin omia teitämme.
Kävisi pitkäksi tässä selittää kaikkia
syitä, kylläpahan kerron sitten, mutta
jo matkalla Florensiin tänne oli väli-
sillä kannalla että kirjoitin Lerolle ja
pyysin heti 100 markkaa, erotukseni. Mutta
täällä tehtiin taas sulat sovinnot heti
ensi iltana ja minä peruin rahat-ans-
mukseni. Mutta parina viime päivänä,
tahi oikeastaan vasta eilen ja tänään,
olemme taas ihan kuin kaksi viitaantu-
nutta aviopuolisoa. Hän näyttää suuttu-
neen minun väittelytavastani, varsinkin
kun täällä Davosin kirkossa aurin-
gossa usein käänsin kaikki leikin puoleen,
vaikka hän oli ihan äkäisen totinen, —
ja tuntui huulevan että minä pidän
häntä kovin tyhmänä. Tai jotakin sel-
laista. Sen vuoksi huulev että mahdol-
lisiin loppu asialle on ero. Koko juttu
huvittaa minua niin että ehtimiseen
saan itsekseen nauraa. Plbrg on
hyvä mies ja minä olen hyvä mies, mutta
kos kun ei kaksi hyvää sovi oikein yh-
teen. Sitäkään en ymmärrä suureksi että ei
minulla ole penniäkään rahaa; tottapahan
jollain kummin pääsen eteenpäin. (Kevytmi-
linenkin minä olen.) Pahimmassa tapau-
ksessa matkustan Monte Carloon ja

pelaan itselleni matkarahat. Jos häviän
niin eihän ole paljoa hävitettävää. La-
nalla sanoen, Tottahan onni auttaa.
Mutta ennen kun pääsen onnen selkään
täytyy minulla olla niin paljon rahaa
että pääsen täältä eroon, Müncheniin
tai Nizzaan asti.

^{21/2}. Keskeytin kirjoitni silloin, odottaakseni tämän
lorun loppua. Sen lopussa se ei kuitenkaan
nyt asunulla vieläkään ole, sillä Storg ei ole an-
tanut minulle sopivaa tilaisuutta puhua kanssaan.
Muuta loppua en asialla kuitenkaan nytkään näe
kuin että tänään otan itselleni oman huoneen.
Asia olisi hyvin hauska, kun olisi rahat tiedossa,
mutta kun maksan tänään tulevan pyyppäkin niin
ei jää montaa penniä. Jos viivyn täällä vielä
pari viikkoa, joka aika menee rahojen saantiin
y. m., niin tarvitsen siihen jo toista sataa markkaa,
s. o. 150:llä kenties olen täällä rautatiellä. Ja sitten
matka! Huomiseen postiin täytyy kirjoittaa
Häklille ja Lerolle. Minulla on minun hyvin vai-
kea pyytää rahaa. Ja kuitenkin minun täytyisi
sinulta mielelläni sata markkaa ottaa. Mutta
sillä olisinkin autettu. Lerolta toinen sata, -joten
olisin jo missä asti, ja sinne on saatava jo rahaa
rikkaammilla. Eläkö ole yhtään huolissasi
tämän asian tähden, olen varma että siitä
tulee hyvä, vaikka velkeni siitä lisäytyy. Jos tässä
kirjeessä on peruiteltavaa (Storgin vuoksi) niin teen
sen jo huomennaamuiseen postiin (tämä lähtee tänään
klo 12), niin että huomaa pian onko käynyt
kaikki näin. Jos rahaa minulle voit lähettää, niin
tee se pian, ja ota Suomen pankista postivexseli
lunastettavaksi Rotschildilta Pariisissa. Iten saan
rahat varmaan täältä. Eläkö puhu tässä asiasta

kenellekkään, paitsi jos ihan läheisilläsi tahdot
mainita. Erittäinkin ei ole rupea nurin rahakom-
min, esim. Kustaan kautta et saa toimia raho-
ja. Pidä koko asiaa hyvin pienenä, niin kuin
se on. Jos tiedät Henrikin osoitteen, niin ilmoita
hänelle asia, kun en minä hänen olinpaikkaa
tiedä. Hän saisi antaa neuvoja, mutta ei ra-
hoja, sillä niitä hänellä ei ole. Neuvojen puut-
teessakaan en itse ole, mutta rikkaat ystävä-
ni niitä kenties tarvitsisivat.

Hyvällä tunteella olen ja seikka minua
vaan huvittaisi, joll'en tietäisi ja häpeisi saatta-
vani huotta teille siellä. - Terveisiä kaikille.
Pian lisää. Täällä on ihmeen kauniit ilmat.
Voi hyvin! Oma
Ruedisi.

Schweiz.

Davos-Platz

Hôtel Strela.

Via St. Petersburg.

ANK²⁶

Neiti Hilda Asp.

Lapinlahdenkatu 1.

Helsinki.

Finnland.

20 / 1 88.
Päätös esko
St Petersburg

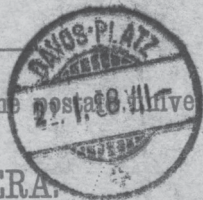

— Carte postale. —

Union postale universelle. — Weltpostverein. — Unione postale universale.

SUISSE. SCHWEIZ. SVIZZERA.

ANK 26
21/1 88

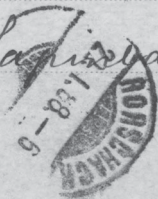
21/1 88 Davos Platz
Ketti Hilda Asp.

1. Lapinlahdenkatu 1.

Helsinki

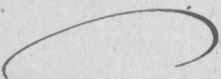
(Finnland.)

Via St. Petersburg.

Davos-Platz 21.7.87.

R. H. Asum nyt onassa huoneessani
t. o. eri huoneessa. Kun olin sen käskenyt
ja menin puhumaan lopullisesti Sgin
kanssa, näin kuitenkin ett'ei hän tahdo
laskea minua eroon. Hän puhui kore-
asti, vaikka aluksi väittelimme, - ja
sitten joimme lasit olutta päälle.
Eri huoneissa - jotenkin kaukana toi-
sistamme - nyt asunme ja vapaa-
den, vapaampi kuin koko matkalla.
Koketetaan siis taas eteen päin.
Ela kirjoita tästä asiasta Henrikille.
Raha-asiamme tietysti pysyvät edel-
leen yhteisinä. En ehdi enempää
Pian lisää. Terveisin. Voi hy-
vii! R-i.

lia St. Petersburg.

AN 50

Neiti Hilda Asp.

Lapinlahdenkatu 1. Helsinki,

25 / I 88

Finland.

Davos-Platz, 23 tammikuuta 1888.

Oma tyttöni!

Sain vielä sinulta yhden kirjeen Tampereelta. Näen siitä m. m. että olet jotenkin rakaton "mies". Siitäkin syystä heti aluksi muistutan että et tule minun taalla rahahädässä olevan tai siihen joutuvan. Kun ma kehta olen yhä yhteisissä rahoissa, niin saan kyllä mitä tarvitsen kun ma ilmoitan. Eikä minulla nyt olekkaan niin suuria tarpeita kuin oli askettain kun sain ostaa alusvaatteita vähän, lääkäreitä maksaa j. n. e. niin että rahaa menee kummastuttavan paljon. ~~Eh~~ Mutta en puhu koko rahaseikoista, ne kiussavat vaan. — Eilen ja tänään on taalla satanut lunta, oikein tukuttain niin kuin Nizzassa tapasi vetä sataa. Tiet ovat sen vuoksi lumiset, metsäpoluista puhumattakaan, ja enimmään ajan saa istua sisässä. Ja minä olen untele ja kyvytön, niin kuin semmoisina päivinä tulee ja sopii. Kirjoittamaan on taalla tehnyt mieleni ja kenties

sinne asti vielä pääsen. Mutta ensin
on saattava ruumiillinen dieetti kuntoon
ennen kun jaksaa ruveta henkistä puh-
distamaan. — Täällä viivymme — se
ei ole pääletty, mutta siltä jotenkin
yhtä varma — lopulle helmikuuta.
Sitten menemme Montreuxhon tai
muualle sinne päin ja sitten maa-
diskuen lopulla Pariisiin. Hyvä oh-
jelmahan se on, mutta sillekin lein tuh-
muden kiirehtiessäni syksyllä Tukhol-
masta niin suoraan Rivieralle. En tunte-
nut tarpeeksi matkatoveriani enkä itse
matkaa. Parempi olisi ollut viipyyä
vaikka vähän vielä Tukholmassa, tulla
sitten vähitellen Dresdenin ja Münchenin
yli tälle, täältä vasta Rivieralle
— luult. Itäliian kautta — ja sitten
edelleen Pariisiin j. n. e. Kenties silloin
olisin välttänyt ne ikävyydetkin, jotka
nyt ovat tahtoneet tehdä koko matkan
kiusaukseksi, josta ei pääse eroon.
Puhumattakaan siitä että Saksa olisi
tullut nähdyksi. Vaikka kuka tietää
mikä parempi olisi ollut. Sama Stbg
ja sama Erkkohan silloinkin olisi mat-
kastanut. Olen todella kiusaantunut
ja kyllästynyt tähän matkatoveruuteen
ja lopettaisin sen yhä vielä joka het-
ki, joll'en tietäisi että se käy laatuun.
Josin on hänkin, luulen ma, kyllästynyt

tarpeeksi asti minuen, mutta mitäs kun se
mies ei voi ajatella yksin matkustamista.
Kenties hän ei ole niin itsekäskään kuin
minä siinä suhteessa. Ja niin sitä men-
näen yhä eteen päin. — Davos on muu-
ten, niin kuin sanoin, terveelliseltä tun-
tuva paikka, pohjoismaiden rintatautisille
hyvin sopiva, he kun ovat tottuneet lu-
meen ja talveen. Ruotsalaisia täällä
onkin useampia. Suomalaisia vaan me
kaksi. Viuhdyn (= viihtyisin) täällä hyvin
hyvästi yksinäni, minä kun yleensäkin olen
yksinäisyyteen taipuva. Ja sitäpä ei Stbrg
voi sulattaa, on mustasukkainen minun
kirjoilleni ja ajatuksilleni. Siinä on suurin
syy miksi hän on tyystymätön minuen. Olem-
me eri luonteita ja oikeastaan eri hengen
lapsia. Ja kun kerran on tullut jotakin vä-
liin, on se sitten peikkona, jota on melkein
mahdoton karkoittaa, kun molemmat olemme
niin herkkiä. — $2\frac{1}{2}$. Hyvä oli etten eilen tätä
kirjetta lopettanut. Nyt voin näet ilmoittaa
että sain Lerolta äsksen kirjeen ja 100 Fr. vekselin.
Hyvä seikka se, sillä kun välini Stbrgin kanssa
on tällainen olisi minun ollut aarettoman
vaikea hänellä mitään pyytää. Laa nähdä
nyt miten se väli muodostuu. Mieluisinta olisi
minusta jos siitä voisi tulla hyvä ero. Joka
tapauksessa viivyn täällä vielä noin kolme
viikkoa. Tahdon vahvistua ja saada terveeksi
rintani, jossa yhä vielä on vähän vikaa, vaikka

mitään vaarallista. Litten luultavasti läh-
 den Montreuxin ja Geneven kautta Parisia
 kohti, joko Stenbergin kanssa tai yksin. -
 Tänään on täällä taas kaunis auringon-
 paistekkin, joka varmaan taas on pysyväistä
 laadua. - Ero kirjoittaa olevansa yhä vie-
 lä heikko, toivovansa kesällä parantuvansa.
 Kenties me saamme mennä kesällä hänen
 sijaisekseen ja hoitamaan samalla Gum-
 meruksen kuvalehtiä. Olisiko se suuri uhraus?
 Ero näyttää ajattelevan kylpemistä. Minusta
 olisi siinä tapauksessa paras hänen mennä
 tekemään se Norjaan asti. Tokko se tulee
 paljoa kalliimmaksi. Ja kun hän tulee ta-
 kaisin jätämme me puolestamme yhdessä
 Jyväskylän ja Suomen loppuvuodeksi. Minkö?
 Niin kuin näet olen minä kova suunnitelmia
 tekemään. Lille kyvylleni ei viedä vertoja muu-
 kuin sitkea uskonni niihin. - Läkelän sinulle
 tässä kaksi valokuvaani. Itsellesi toisen parem-
 man ja toinen anna joko kunnaalle tai Kan-
 nalle. Ei, läkelän neljä: kaksi Kustaalle ja
 Vuoren Kallelle. Itse en pidä tästä kuvastani.
 Koreahan se on, mutta vaillo kaikkea karakte-
 ristilikkia. Tervon rouvan lause oli joko mielistelyä
 tai pientä yksinkertaisuutta. Kuvassa oleva
 "ulkomaalainen hienous" on fotografeeraajan ansio.
 Ja nyt - Terveisiä kaikille! Joko sisareni on siellä? To-
 dätkö Henrikin osoitteeseen? Voi hyvin ja kirjoita
 omalle sulhollesi. Ruudille!

25/1 Tänään tämä vasta lähtee täältä. Oo-
 tin sinulta tänä aamuna kirjetta, mutta enpä saa-
 nut. Tuskinpa sinulla nyt on aikaa niin kirjoitella.

Kyllä minä luulen saaneen Kalleen kirjeesi välikäden, ole minulla kenties maininnut
 muuta kuin epäsuoralla viittauksella. Voi hyvin!

Davos-Platz 26 tammikuuta 1888.

Hilda kullani!

Tänään sain sinun ensimmäisen kirjesi Helsingistä. Pöytästä siinä ei paljon ollut, mutta sisällystä muuten yltä kyllä, - olihan se sinulta. Senkään vuoksi et luultavasti ollut saanut kirjettä minulta että lähelin yhden kirjeeni vaaralla osoitteella. Ja kenties muuttenkin olin kauvan kirjoittamatta. Mutta kirjoitanpahan nytkin taas, vaikk'ei minun kenties pitäisi kirjoittaa, kun olen vähän alakuloisella mielellä. Eikä tule kirjettä alakuloinen. Mutta saahan sitä väliin olla itsekäskin ja katsoa vaan omaa huviansa. - Laiska minä olen täällä ollut muutenkin, en vaan kirjeiden laittamisessa. Laisin hävelä kun sinä kerrot tekeväsi työtä öitä myöten, - joll'en olisi jo niin perin päättynyt sinä suhteessa. Nyt annan mennä päivän toisensa jälkeen, ajatellen että kaikki on turhuus, ja olen tyytyväinen, kun illalla huomaan vegeteeranneeni niin hyvin että uni rupee tulemaan. Joll'ei se taas heti tule niin en silläkään päätäni vaivaa, odotan tyynesti ja hiljaa, kunnes se tulee. Eikä se juuri

kauvan anna itseään odottaa. Ja aamusella herätessäni jo onkin taas näkö. No niin, olenhan minä ollut laiska, mutta mitäs tässä tekee, kun muun hyvän lopuksi tavallinen katarrin kuumekkin tahtoo tyrätä jäseniä raukaisemaan. Täytyy vaan olla niin kuin parannusvieras ainakin. Ilmatkaan eivät näytä tällä viikolla kauniina pysyvän, tänään on taas taivas lunta täynnä. - Etpräs ole lähettänytkaan minulle Topelius-lehteä. Sanomalehtiäkään täällä aina sentään lukee, ja muuta lohua. Keski-Suomia olen saanut, paha vaan että niitäkin tulee niin harvoin. Saksalaisia sanomia ja kuvalehtiä täällä myös on saatavana. Kirjoititko arvostelun "Tietäjältä". Tietäjäksi tässä pitäisi minunkin ruveta, voidakseni sanoa missä Herroille on ja mikä sitä vaivaa kun ei se ilmoita osoitettaan. No, kai hän jostain itsensä löytää. - Wai olet sinä nyt valliopäivämiehen kokelaana. Viime yönä minä jo näinkin unta että olit sotamiehenä ja kuljit vaan aika vauhtia muiden mukana etka minua juuri huomannut. Ja sotamies ja valliopäivämies, - miehiä hän ne ovat molemmat. Näin minä sinusta toistakin unta, jossa minusta enemmän väitit, mutta sitä rupesin kai

näkemään vaan hyvittääkseni itseäni.
Tiedätkö mitä. Lähetän sinulle minäkin
tämän kirjeen näin lyhyenä. Kenties
ehdin vielä tähän postiin. Storgin kanssa
olen tainnut olla sovinnossa. Olen ~~antanut~~
antanut hänen kävellä milloin haluttaa
ja kun olemme tavanneet olemme
aina puhuneet jonkun sanan. En
tiedä sitten kuinka hän on tyytyväinen.
Nyt voi taas hyvin! Oma sulhosi

Ruudi.

Via St. Petersburg.

31 / 1 88 Pl
Davos

Keiti Hilda Asp.

Lapinlahdenkatu 1.

Helsinki

Finland

ANK 2

Savos-Platz 31. tammik. 1888.

Rakas Hildani!

Tänä aamuna odotin sinulta kirjotta
mutta en saanut. Rankaistukseksi kirjoi-
tan sinulle heti. Oikeastaan minä
taidankin olla sinulle kirjevelkaa, eikä
sinä minulle. Vaikka minäkin vähän
rupeaan uskomaan ett'et sinä saa kaik-
kia minun kirjeitäni. Vastaappa nyt
minun kysymyksiini, joita olen tehnyt. Olet-
ko ensinkin saanut ristiteessä lähettämäni
Löfflerin maantieteen ja alun suomennok-
seen? Olisipa vahinko jos kirja olisi jää-
nyt sille tielleen. Litten tiedätkö Henricin
osoitteen? Olen kysynyt useita muitakin
asioita, mutta ne eivät muistaakseni ole
olleet niin tärkeitä. Kai olet saanut myös
tältä lähettämäni neljä valokuvaani?
Litten olet luvannut lähettää minulle
Topeliuksen lehden, mutta sitä en ole saanut,
vaikka sen mielelläni ottaisinkin. Kasperin
arvostelua Salakavista en myös ole saa-
nut, jos voit niin läheta se minusta.
Eiä kuitenkaan niiden tahi muiden sellais-
ten tahden ota aikaa siitä missä sitä
ei ole. Ensimmäisen vattioapäiväkirjeesi

tänne jo on ehtinyt. En minä ymmärrä
mitä sinä pelkäät ja vapiset tuossa toi-
messasi. Mitä hittoa se sinuun kuuluu
mitä tuo tai tämä valtiopäivämies jossain
on suvainnut kiiskata vieruskumppanil-
leen. Sinä kerrot vaan asiain yleisen
kulun. Jota varten ei sinun tarvitse la-
himainkaan kaikissa istunnoissa tor-
kua. Elä ole tointa liian laavasti. Hätä
ei kannata Keski-Huomen tila eikä sinun
palkkasi. Ensi kirjjeessäni esim. ei olisi
kaivannut keskustelua kielenkääntäjästä.
Jos kerrot kaikki yhtä turhat asiat, niin luu-
den todella että saat palkata apulaisen
ja maksaa hänelle enemmän kuin itse
saat. — Mutta kas kas, kuinka minä sinua
opetan, niin kuin jumala taivaastaan, vaik-
ka on liian kaukana että ei tunne eikä näe
ihmisten vaivoja. — Viime kirjjeessäni
puhuin muistaakseni niin kuin olisin täällä
sairas. Sihen huuloon minut sai jotkut pie-
net "pahat puuskat, rinnan ahdistus, kasvoin
kohistus, hengen myös hä---". Ne olivat oudon
ilman-alan vaikutuksia, jotka pian menivät.
Nyt olen taas terve niin kuin ainakin, —
vähän terveempi vaan. Sen parempaa en
kuitenkaan vielä voi sanoa täällä lahdostam-
me. Kenties viivymme kuitenkin vielä täällä
kuukauden päivät. Ensi maanantaina
muutamme toiseen taloon asumaan, noin
tunnin kävelymatkan päässä tästä, toi-
sessa kylässä. Siellä on helpompi eikä ole
hotelin monia sairaita. Luonto on siellä myös
suurenmoisempi ja kauniimpi, ja pensioni tuu-

tui hauskalta. Siinä asuu ennestään neljä
muuta miestä: saksalainen, hollantilainen,
batavialainen ja mikäläinen lie neljäs.
Siellä tulee oikea Baabelin kieltensekoitus.
Laksaa sitä kuitenkin virallisesti puhutaan.
Htenbergin kanssa olen nyt jo vähitellen tullut
parempaan väliin. Hän on kai nähnyt
ett'ei sinä auta muu kuin hiljainen mukasa-
tumisen, ei vakakaan; ja minä olen vähitellen
voittanut välille tulleet peikot, kun olen
muutenkin tullut iloisemmalle mielelle.
Luulen ettäudessa asunnossa viihtym-
me hyvin keskenämme. Ona kammasi
tietysti sielläkin kummallakin. — Kun
minulla olisi niin paljon työtä ja arvoa
kuin sinulla siellä, niin ahha, kuinka minä
kirjoittaisin pitkiä kirjeitä. Mutta mitäs
kun on päivä ihan toisensa näköinen. Yöt
ovat vähän vaihtelevampia, kun ma olen
ottanut tavakseni nähdä sinusta unta,
mutta ei siitäkään ole hyötyä. Herätessäni
huolen aina että ^{ja se} se ~~se~~ ^{minä} merkitsi että
saan sinulta kirjeen, mutta ei se sitä
merkitsekkään. Muuten minä niitä vaan
huvikseni näen. — Kyllä minä sinun
apulaiseksesi siellä vielä tulen viimeisille
kireille, sillä niihin aikoihin tämä matkai-
nen matka kestää.

Lyhyellä virsi kaunis. Voi nyt hyvin
taas, tyytön tyyppykä, eläkö huoli huoksi
huolehtia! Ruidisi.